posted by Willant on 25. apríl 2014 - 23:00
31.01.2015 - posledná úprava článku.

Tajomstvo koženého spisu zostreleného ruského bombardéru nad Štúrovom v roku 1944 **[1]**

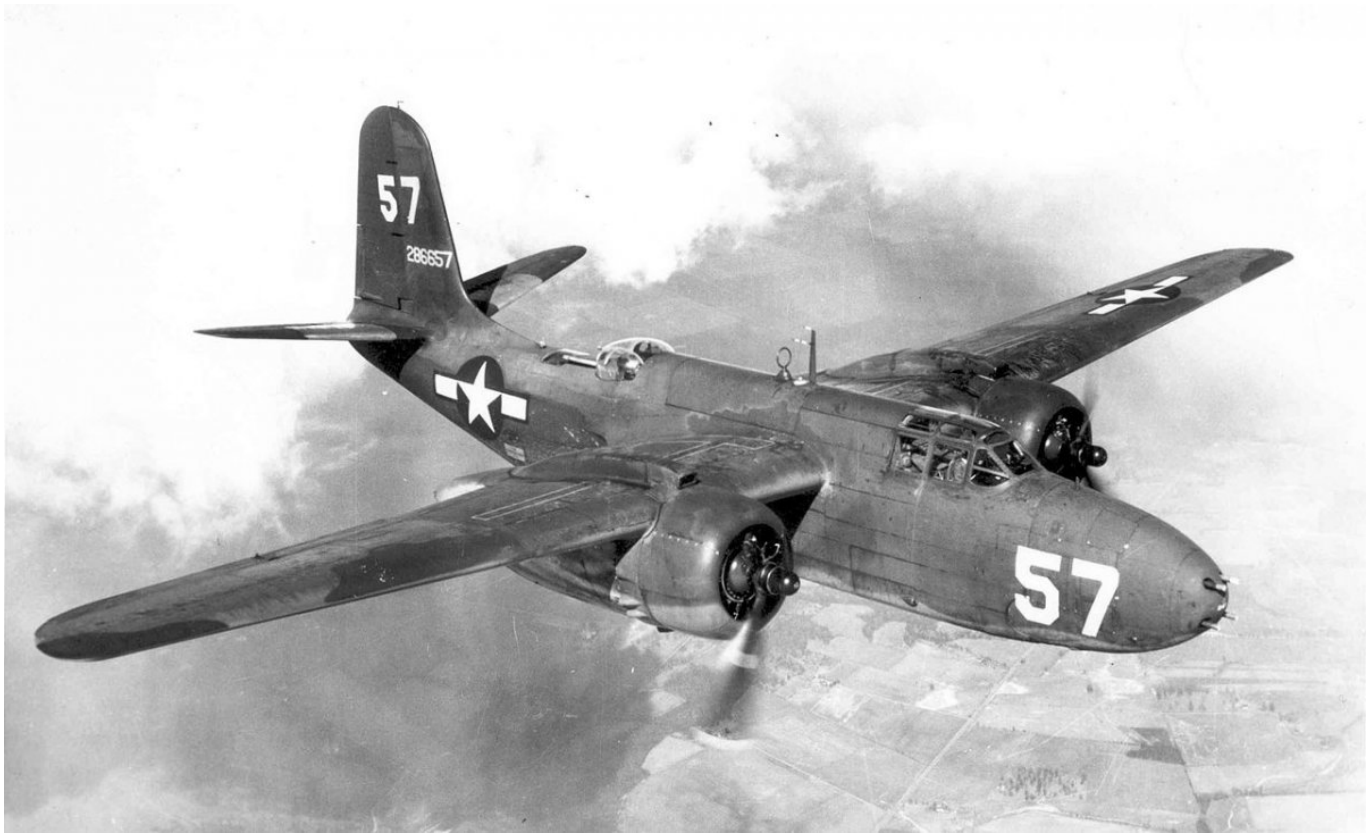

[2]20. decembrom 1944 bola zahájená Budapeštská operácia spočívajúca v obchvate zoskupenia nemeckých vojsk. Cieľom rozsiahlych leteckých útokov bolo zničenie obranných postavení protivníka na obidvoch brehoch Dunaja, včetne deštrukcie mosta Márie Valérie, ktorý umožňoval hladký ústup nemeckých vojsk na západ do priestoru Viedne a Brna. V posledných mesiacoch toho roku, v najbližšom okolí nášho mesta bolo zostrelených viacero lietadiel. Za náhodných okolností boli v lete roku 2001 vyzdvihnuté trosky lietadla americkej výroby **BOSTON A-20 J.** Telesné pozostatky letcov a silne poškodené dokumenty boli odstúpené ruskému programu (Zabudnutý pluk), avšak, ani z náročnej chemickej expertízy nevyplynulo dostatočné svedectvo o posádke. Až v Ústrednom archíve ministerstva obrany Ruskej federácie uložený Denník vojenských udalostí 218. divízie potvrdil, že z bojového úkolu **22. decembra 1944 sa nevrátil bombardér BOSTON A-20 J s posádkou:**

*- **Kolcov Gennadij Nilovič** pilot, ml. poručík, narodený 1922, bezpartajný, v Červenej armáde od roku 1940, rodák z obce Zavidovo, Oleninský rajón, Kalininská oblasť.*
*- **Finkelštejn Girš Jefimovič** navigátor, ml. poručík, narodený 1921, členom Komsomolu od roku 1937, v Červenej armáde od roku 1940 rodák z mesta Liozno, Vitebská oblasť.*
*- **Jegorov Vasilij Sergejevič** strelec-radista, narodený 1924, členom Komsomolu od roku 1944, rodák z Abramovky, Voronežská oblasť. V Červenej armády od roku 1942.*
*- **Kušnir Grigorij Afanasjevič**, st. seržant, narodený v roku 1921, člen Komsomolu od roku 1944,*

rodák z mesta Kareškiv, Kopajgorodský rajón, Vinnická oblasť, v Červenej armády od roku 1941.

Lietadlo s posádkou patrilo 452. bombardovaciemu pluku v zostave 218. divízie 5. leteckej armády 2. Ukrajinského frontu. Hlásenie pluku č.110 udáva: (preklad)

„Štáb 452. bombardovacieho pluku, mesto Debrecen 17,00 22.12.1944 -14,52, výška 300 m, 9 lietadiel A-20 J, horizontálny let, druhý nálet v bojovom tvare klin, sériový interval 0,25 sek. Kurz 80 stupňov, bombardovaný most cez Dunaj u Esztergomu. Podľa pozorovania a správy posádky lietadla, bomby dopadli na cieľ. Výsledok sfotografovaný. Nad cieľom boli ostreľovaní palbou 5-tich batérií 3A stredného kalibru a 10-timi batériami M3A. Nad cieľom priamym zásahom zostrelené lietadlo pilotoval podporučík Koľcov. Podľa správy vrátiacich sa posádok, lietadlo spadlo v rajóne bombardovania a z posádky sa nikto neozval"

Kolcov Gennadij Nilovič pilot, podporučík, nestranik, v Červenej armáde od roku 1940, narodený v roku 1922 v meste Zavidovo, Oleninský rajón, Kalininská oblasť

Finkelštejn Girš Jefimovič,navigátor,podporučík, narodený 1921, členom Komsomolu od roku 1937, v Červenej armáde od roku 1940, rodák z mesta Lionzo,Vitebská oblasť

V lete roku 2001 sa na záhrade Bélu Porubszkého v meste Štúrovo našli vyčnievajúce kusy duralového plechu zo zeme. Nesporne išlo o časti lietadla. Našli sa pozostatky dvoch letcov a tajuplný kožený obal na spisy. Obal nálezca odovzdal nemeckým vyhľadávačom od VBGO ("Únia pre hľadanie a pochovávanie vojakov zabitých vo východnej Európe"). Obal ďalej putoval do Ruska kde expert-kriminalista Alexander Dorošenko, vykonal komplexný výskum, pretože všetky papierové dokumenty z dosák boli napadnuté plesňou. Veľkú pozornosť bolo treba venovať ručne kreslenej mape, na ktorej bola nakreslená Budapešť a jej okolie. V kožených doskách sa zachovali dve fotky, ale ich predné strany boli úplne zničené.

Piloti 1. perute 452. bomb. pluku X-Michail Gutnikov komisár Komsomolu 1.perute, pôvodne sa myslelo, že jeho dokumenty boli najdené v zostrelenom Bostone

Na zadnej strane jednej z fotiek, bolo možné prečítať: "Môjmu priateľovi Sašovi blahoželanie k novému roku 1944. 23.12.43". Bol tam list, z ktorého bol odborník schopný rozpoznať len: "V našej ... ozno

všetkých našich Nemci ... zastrelili". Väčšina dokumentov sa týkala komsomolskej organizácie perute - zápisy z rokovaní perute. Zachovaný je výňatok zo zápisnice z rokovania predsedníctva komsomolskej organizácie letky, kde riešili prípad komsomolca narodeného v roku 1922, Alexei Černo... (meno sa nedalo prečítať) "... o organizovaní bitky na letisku dňa 27.09.44 .") Nedisciplinovanému Černo... udelili pokarhanie. Znalec došiel k záveru, že majiteľ všetkých dokumentov nájdených v koženom viazacom obale bol funkcionár komsomolu mladší poručík Gutnikov. Neskoršie sa ukázalo, že táto úvaha nebola správna.

Ruská strana s veľkou mierou určitosti zistila nasledovné:

Posádka Platona Meškova z 1.perute 452.pluku, ktorý lietal spolu s podporučíkom kolcovom. Fotografiju dala Jedokija Černiková ktorá je označená X

1.
Jedná sa o bombardér Boston A -20J [3] ", vyrobený firmou Douglas.
2. Lietadlo patrilo do 1.perute 452.bomb.pluku.
3. Pilotom lietadla bol Kolcov Gennadij Nilovič.
4. Finkelštejn Girš Jefimovič vlastnil kožený obal, v ktorom sa nachádzali dokumenty komsomolskej organizácie.
5. Lietadlo bolo zostrelené dňa 22.12.44 o 14.52 hod. vo výške 300 metrov, keď v kurze 80 stupňov bombardovalo most cez Dunaj v meste Ostrihom, kde bolo zasiahnuté protilietadlovými zbraňami.
6. Dňa 22.12.44 o 17.00 hod. vydal 452. Bombardovací letecký pluk so sídlom Debrecíne frontovú správu číslo 110, v ktorej sa konštatuje že bomby zasiahli most a členovia posádky podporučík Kolcov, navigátor podporučík Filkenštejn, strelec-radista staršina Padlipaev, strelec desiatnik Ćumak zahynuli - po zasiahnutí nikto z lietadla nevyskočil.
7. Podľa Žurnálu o bojoch divízie, v ktorej zostave 452. Bomb. let. pluk bojoval, v posádke podporučíka Kolcova neboli Padlipajev a Čumak, ale Jegorov a Kušnir.
8. Experti sa zhodli, že posádku zostreleného Bostona tvorili:

Pri vlastnom skúmaní som došiel k záveru, že v záverečnom hodnotení ruskej strany sú tieto nezrovnalosti:

Motor z Bostona - A Boston motorja

1.
Podľa vyjadrenia miestnych obyvateľov, bolo lietadlo zostrelené z nemeckých protilietadlových zbraní dňa 9.12.1944. Ruská strana uvádza 22. 12. 1944.
2. Vo frontovej správe číslo 110 sa uvádza, že po zasiahnutí nikto neopustil lietadlo, ale Béla Porubszky našiel pozostatky iba dvoch členov posádky.

3. Vo frontovej správe číslo 110 sa uvádza, že členmi posádky boli podporučík Kolcov, navigátor podporučík Filkenštejn, strelec-radista staršina Padlipajev, strelec desiatnik Ćumak. Podľa žulnálu o bojoch divízie, v ktorej zostave bojoval 452. Bomb. let. pluk v posádke boli podporučík Kolcov, navigátor podporučík Filkenštejn, strelec-radista Jegorov, st. seržant Kušnir . Je rozpor medzi frontovou správou a žurnálom.
4. Vo frontovej správe č. 110 sa uvádza, že bomby zasiahli most. Pričom podľa očitých svedkov most zasiahnutý nebol.

Je viac ako pravdepodobné, že tajomstvo koženého obalu na spisy sa nepodarí objasniť.

[4]Príbeh tohto lietadla a posádky je po 7. desaťročiach pre verejnosť zdokumentovaný a pripomenutý. Občianski aktivisti v spolupráci s miestnymi organizáciami Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Matice slovenskej a Military Historical Museum v Pohronskom Ruskove, z príležitosti 69. výročia oslobodenia mesta **odhalili pomník v II. svet. vojne zahynutej posádke zostreleného lietadla 452. bombardovacieho pluku Červenej armády**.

Zdroje: Tajomstvo koženého obalu na spisy zo zostreleného ruského bombardéru/ A Párkánynál lelőtt orosz bomázó irattartójának titka [5]
Jozef Slabák.

Autori: Ing. František Daniel, Jozef Slabák.

Ostatné doplňujúce zdroje: http://forum.valka.cz/... [6] kde Jiří Tintěra [7] píše v diskusii nasledovné...

"... hledaný sestřel se odehrál 21.12.1944 kolem 19. hodiny (potvrzuje úřední zdroj z té doby, tzn. chyba v datu nebude). Sovětské letadlo letělo podél řeky, což měli Maďaři přísně zakázáno. Proto PVO zahájila palbu. Letadlo vystřelilo (zřejmě pro oklamání nepřítele) signální raketu, ovšem šlo o nesprávný signál. Po zásahu spadlo v pohoří Burda, tzn. na levém (slovenském) břehu Dunaje.

Předpokládám, že mohlo jít o průzkum před náletem Bostonů s cílem prověřit dislokaci PVO.

Mohl to být Po-2, ale klidně i Boston. Jenže v druhém případě má 452. pluk hlášeny pouze 2 ztráty (Kolcovovo letadlo z 22.12. a Boston sestřelený 21.12 při náletu na Želiezovce, který spadl daleko od Dunaje - posádka se zachránila). Pravděpodobnější je, že byl sestřelen Po-2, pravděpodobně z některého nočního bombardovacího pluku."

Na zostrel v oblasti Ostrihomu d?a 14.01.1945 si spomína letec z 31. GIAP, letecké eso so 15 + 4 zostrelmi poru?ík Cykin Michajl Dmitrijevi? (????? ?????? ??????????):

http://kronika-airwarsk.blogspot.sk/... [8] Kronika leteckej vojny nad Slovenskom.

"Skoro ráno bola môjmu roju zadaná úloha letie? ako sprievod deviatim bombardérom „Boston“, ktoré mali nanies? bombardovací útok na sústredenie pechoty a tankov nepriate?a, nachádzajúcich sa na okraji mesta Esztergom. Deviatka bombardérov letí spolo?ne, drží rýchlos? 400-450 km, taká rýchlos? vyhovuje aj nám. Ja pozerám dvojicou z?ava a Leša Budarev sprava. Po bombardovaní sa bombardéry nerušene za?ali otá?a? na spiato?ný kurz. Vo vzduchu som sa zamyslel: po?as návratu nepriate?skí „lovci“ ?astejšie napádajú. V tomto momente sa skupina natiahla a niektoré bombardéry dokonca zaostávajú. Tak sa aj udialo. Už zospodu k zaostávajúcemu „Bostonu“ sa plížia dva „messery“, ktoré sa do?kali toho správneho momentu. Rýchlo prevediem svoje lietadlo obratom do strmhlavého letu a dostávam sa za chvost „messerovi“, druhého atakuje moje ?íslo. Nemci nás nevnímajú a približujú sa k poslednému bombardéru. Rýchlo sa približujem, a nakoniec dostávam „messer“ do môjho zameriava?a, no on už za?al strie?a?. Vo mne skypí zloba. Na dosta? aj Ty! Prudko som po ?om vystrelil z kanónov. Ukazuje sa, že môj úder je silnejší ako jeho. Náš bombardér ako keby sa ni? nedialo pokra?uje v lete a „messer“ako somár sa neochotne preklopil cez krídlo a padal dole. Nemôžem od neho odtrhnú? o?i. Vysko?í letec? Nie, padá ako kame?, vraziac do zeme. Zostalo z neho len oblak dymu a prachu. A je po všetkom!
Dobieham svoje bombardéry, letia v zovretej formácii, jeden trocha zaostáva a všetku pozornos? koncentrujem na neho a na priestor na oblohe. Po odprevadení bombardérov do zadanej oblasti sme pristáli na svojom letisku."

Poznámka: V memoároch Cykin uvádza, že k súboju došlo 26.12.1944 pod?a archívnych údajov by sa však malo jedna? práve o zostrel dosiahnutý 14.01.1945 – západne od mesta Esztergom.

V tento de? na Slovensku stratil 31.GIAP jeden Jak-9D výrobného ?ísla 1615342. Pilot, podporu?ík Stadni?enko Alexej E. (??????????? ??????? ????????) zahynul. Lietadlo malo dopadnú? 2 kilometre severozápadne od obce Mužla.

Kategórie článkov: História [9]
Okolie [10]

Adresa zdroja (modified on 31.01.2015 - 15:07):https://www.sturovo.com/drupal/382/tajomstvo-kozeneho-spisu-zostreleneho-ruskeho-bombardera-nad-sturovom-v-roku-1944

Odkazy
[1] https://www.sturovo.com/drupal/382/tajomstvo-kozeneho-spisu-zostreleneho-ruskeho-bombardera-nad-sturovom-v-roku-1944 [2] http://sturovo.com/drupal/sites/default/files/letka/1280px-douglas_a-20g_havoc.jpg [3] http://cs.wikipedia.org/wiki/Douglas_A-20 [4] https://www.sturovo.com/drupal/sites/default/files/letka/pamatnik.jpg [5] http://www.watson.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=1470:tajomstvo-koeneho-obalu-na-spisy-a-parkanynal-leltt-orosz-bomazo-irattartojanak-titka&catid=42:default&Itemid=63 [6] http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/172186 [7] http://forum.valka.cz/profil.php/u/3583 [8] http://kronika-airwarsk.blogspot.sk/2015/01/vvs-14011945.html [9] https://www.sturovo.com/drupal/kategorie-clankov/historia [10] https://www.sturovo.com/drupal/kategorie-clankov/okolie